

Eğitim ve Bilim
2014, Cilt 39, Sayı 171

Education and Science
2014, Vol. 39, No 171

2013 KPSS Sonuçlarının Öğretmen Adaylarının Mezun Oldukları Alanlara Göre İncelenmesi

An Investigation of KPSS 2013 Results in Terms of Candidate Teachers' Fields

Mustafa SAFRAN¹

Adnan KAN²

Mutlu Tahsin ÜSTÜNDAĞ³

Gazi Üniversitesi

Togay Seçkin BİRBUDAK⁴

Osman YILDIRIM⁵

Gazi Üniversitesi

Milli Eğitim Bakanlığı

Öz

Bu çalışmanın amacı, öğretmenlik mesleğine kaynak teşkil eden eğitim fakülteleri ile diğer fakülte mezunlarının 2013 Kamu Personeli Seçme Sınavı'ndaki (KPSS) başarı durumlarını karşılaştırmaktır. Çalışmanın amacı doğrultusunda, öğretmenlik alan bilgisi testi yapılan ve hem eğitim fakültelerinden hem de fen edebiyat fakülteleri başta olmak üzere diğer fakültelerden mezun adaylardan öğretmen ataması yapılan on branş (Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik, Tarih, Coğrafya, Türk Dili ve Edebiyatı, İngilizce, Almanca, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi) üzerinde araştırma gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda söz konusu branşlarda sınava giren 94.625 adayın KPSS başarı puanı incelenmiştir. Araştırma neticesinde dokuz branşta eğitim fakültesi mezunu adayların diğer fakülte mezunu adaylara göre daha başarılı oldukları sonucuna varılmıştır. Çalışma sonuçlarının Türkiye'nin öğretmen yetiştirme ve istihdam politikalarına ciddi katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Öğretmen yetiştirme, Kamu Personeli Seçme Sınavı, MEB istihdam politikası, öğretmen seçimi

Abstract

The incentive behind this study is to compare the KPSS 2013 test scores in terms of the achievement by teacher candidates graduating from education faculties, the major source for teaching profession, and by those who graduated from other faculties. In line with this objective, the research was carried out on ten fields, both graduates of education faculties and other faculties who took the test and are appointed to the teaching posts (Physics, Chemistry, Biology, Mathematics, History, Geography, Turkish Language and Literature, English, German, Theology and Ethics) via teaching-field proficiency test. Within this context, the study was conducted by analyzing the KPSS test scores of 94.625 candidate teachers. The findings have revealed that teacher candidates of faculties of education are significantly successful in nine fields. The findings of the study are expected to contribute markedly to the teacher education and employment in Turkey.

Keywords: Teacher training, KPSS (En: Selection Examination of Public Personnel), employment policy of MoNE (Ministry of National Education), teacher employment

¹ Prof. Dr., Gazi Eğitim Fakültesi, Tarih Eğitimi ABD, safran@gazi.edu.tr

² Doç. Dr., Gazi Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, adnankan@gazi.edu.tr

³ Dr., Gazi Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, mutlutahsin@gazi.edu.tr

⁴ Arş. Gör., Gazi Eğitim Fakültesi, Tarih Eğitimi ABD, tsbirbudak@gazi.edu.tr

⁵ Eğitim Uzmanı, Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, osmanyildir@gmail.com

Summary

Purpose

This study aims at offering perspectives, insight and policies for teacher employment policy by (1) identifying how and from which sources the teacher employment are met, as a professional occupation; and (2) in light of the accountability in education (Yüksel, 2013), comparing the field-related competences of teacher candidates who graduated from the education faculties, the sole objective of which is to educate teachers and other faculties, in line with the scores of Selection Examination of Public Personnel test (general achievement and appointment-criterion). To this end, the purpose is to reveal which of these two major groups of teachers originated from different sources are more successful and to question the policies and sources in teacher employment.

Method

The research study was conducted on 94,625 candidate teachers who took the KPSS P121 test in 10 fields. In this study, the universe makes up the scope. The candidates respond to the P121 test items in the fields of general aptitude (0.15), liberal arts (0.15), educational sciences (0.20) and teaching field knowledge (0.50). The data concerned were obtained from the Directorate of Human Resources and Directorate of Teacher Education and Training of Ministry of National Education. The data obtained were calculated via descriptive statistics and the inter-group comparisons were made via 't' and 'z' tests. Initially, the mean scores of both of the groups were calculated to find out whether there was a significant difference between them. The available data do not include whether the teachers in this scope were appointed or not. Departing from this, the quota referred in the teacher appointments by the Ministry of National Education in 2013 were exploited to compare the mean scores of two different groups to analyze if the difference is significant. In some fields, that the number of the test takers is high and the quota of appointment is low results in a limited number of candidates who can pass the minimum used in appointment. Such incidents in the fields were observed to exhibit a limited comparison. That's why the general achievement score of the candidates were taken as the real indicators in the interpretation of the data.

Results

The analysis of the KPSS data concerning the natural sciences, social sciences and theology and ethics reveals that the candidates taking the test are heavily the graduates of the non-education-faculty teachers. Nevertheless, the analysis of the candidates who pass the minimum average score used in appointment indicate (despite statistically insignificance of some data) an increase in favor of the candidates of education faculties. However, taking into account the fact that distribution of candidates' scores who pass the minimum grades was tight and intense, the analysis of the appointment rates showed the candidates of education faculties were significantly more successful than those of other faculties. As a consequence of high scores obtained by the graduates of the education faculties, this group of test takers were more successful than the graduates of other faculties with regards to obtaining rights to appointment.

The analysis of the KPSS data concerning the graduates of foreign languages reveals that most of the candidates taking the test are the graduates of education faculties. The achievement means scores indicate that the graduates of the education faculties are more successful in the foreign languages fields. The graduates of other faculties fall behind the average of KPSS achievement mean score. This case is also applicable to the Theology and Ethics field.

Discussion / Conclusion

In the light of the data, it was observed that the graduates of education faculties were more successful specifically in the fields of natural, social sciences, theology and etcih and thus were qualified more to the appointment. The results also show that even though the teacher candidates of other faculties possess significantly low competences concerning teaching profession, they outnumber the candidates of education faculties in almost all the fields excluding the English field. In addition,

the conclusions of this study proves that the teaching profession is not only a matter of knowledge transmission but also requires certain particular skills, as mentioned by many scholars such as Erden (1998), Bahar (2011), Atav and Sönmez (2013). Specifically for the employment policy, scientific data and a rationale is mandatory (Atav & Sönmez, 2013). This present study offers such data and rationale for the employment policy.

Provided that these conclusions are taken into consideration, it is a mere fact that the graduates of education faculties should be given a priority in employment. In addition, it is also evident that the decision of the Council of Higher education concerning not to accept students to the lower secondary education programs of the education faculties in the academic year 2012-2013 is not plausible. In contrast with this decision, the need for strengthening and supporting these programs seems mandatory. Thus the study offers the empirical data and the grounds for the reexamination of the decision taken by the Council of Higher Education by scrutinizing the perception of the teaching occupation and employment policies, as were mentioned in the much of the research conceptualized in the introduction and literature part of the study.

Giriş

Eğitimin ve eğitim bilimcilerin üzerinde uzlaştığı en temel konu eğitimin öğretmen, öğrenci ve öğretim programından oluşan üç temel ögesi olduğu ve bu ögeler içerisinde en stratejik öneme sahip olanının da öğretmen olduğudur. Çünkü eğitim sisteminin başarısı, yetiştirilen öğretmenlerin başarısına bağlıdır (Erden, 1998). Bu nedenle öğretmenin hem eğitimi hem de istihdamı en tartışmalı konuların başında gelmektedir (Üstüner, 2004). Özellikle son yıllarda, eğitim fakültelerinin öğretmen yetiştiren programlarından mezun olan öğretmen adaylarının istihdamı hususu en önemli sorunlardan birisi olarak karşımıza çıkmaktadır (Doğan ve Şahin, 2009; Karagözoğlu, 2009). Hangi kademede olursa olsun öğretmenin yetiştirilmesi, seçilmesi ve nitelikli bir mesleki formasyona sahip olmasının sağlanması sürekli gündemde olan konulardır. Bir ülkenin eğitim ve insan gücünün kalitesi, öğretmenin niteliği ile bir arada düşünülmekte ve değerlendirilmektedir (Varış, 1978).

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesinde öğretmenlik mesleği "Devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan 'özel ihtisas mesleğidir'" ifadesiyle tanımlanmaktadır (1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu, 1973). Öğretmenlik mesleği, eğitim sektörü ile ilgili olan sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlara sahip, alanda özel uzmanlık bilgi ve becerisini temel alan, akademik çalışma ve mesleki formasyon gerektiren, profesyonel statüde bir uğraşı alanıdır (Bahar, 2011; Erden, 1998). Öğretmenliğin sadece bilgi aktarmayla sınırlı olmadığı, özel ihtisas mesleği olduğu ve özel beceriler gerektirdiği günümüzde kabul görse de genel olarak ülkemizde bilimsel veriye dayalı bir istihdam politikasının olmayışı öğretmenlik mesleğinde yığılmalara neden olmuştur. Ayrıca üniversite mezunu herkesin öğretmenliğe kabul edilmesi kanunla "özel ihtisas mesleği" olarak tanımlanan öğretmenlik mesleğine memur zihniyetiyle bir yaklaşımı çağrıştırmakta ve çelişkili bir durum ortaya çıkarmaktadır (Atav ve Sönmez, 2013). Vizyon 2023 Teknoloji Öngörü Projesi raporunda yakın gelecekte öğretmenlere duyulan gereksinimin artacağı, ancak gereksinim duyulan öğretmenin işlev ve niteliklerinin farklılaştığı, bu yüzden öğretmenliğin bir meslek olmanın ötesinde temel bir beceri halini alacağı belirtilmiş ve öğretmen eğitiminin ayrıcalıklı bir konumda olması gerektiği vurgulanmıştır (TÜBİTAK, 2005).

Mesleğe rastgele ya da zorunlu olarak girmiş, kişisel ve mesleki nitelikleri uygun olmayan öğretmenlerin sistem içerisinde başarılı olmaları beklenemez (Eraslan, 2004; Tan, 1989). Eğitim sisteminin girdilerini ve sürecini yöneten en önemli bileşen olan öğretmenin niteliği, bütün olarak sistemin kalitesini de etkilemektedir (Odione, 1979; aktaran Eraslan, 2004). Bu nedenle sistemde yer alacak nitelikli öğretmenin seçimi son derece önemli bir hal almaktadır. Castetter (1986) öğretmen seçimi kavramını; "Belli adayların özelliklerinin, eğitim kurumlarınca tanımlanmış belli öğretim

düşünce şartlarına uygunluğunun denendiği bir süreç” olarak tanımlamaktadır (Aktaran Eraslan, 2004). Birçok nedenden dolayı nitelikli öğretmenin seçim süreci oldukça güçtür. Devamlı bir istek içinde bulduklarından dolayı potansiyel olarak öğretmenlik yapabilecek yeterlikteki adayları bulmak çok zordur. Bununla birlikte öğretmen seçimi sürecinin kötü işletilmesi beraberinde olumsuz sonuçları da doğurmaktadır. Odione’ye (1979) göre öğretmen seçiminde sürecin kötü işletilmesi beraberinde yönetim ve organizasyon zafiyetine, kişilikte yıkım ve depresyona götürecektir pek çok sorunun ortaya çıkmasına, adayların seçim sürecine dair güvensizliklerine ve işe uygun olmayan çalışanların işten el çektilmesine neden olmaktadır. Bu sebeplerden dolayı öğretmen olacak kişilerin seçimindeki yanlışlık, sadece çocukların eğitimini olumsuz etkilemez, aynı zamanda eğitim kurumuna da birçok yönden zarar verir.

Türkiye’de cumhuriyetin kurulmasından günümüze değin çeşitli şekillerde öğretmen yetiştirme, atama usulleri ve esasları uygulanmış ve farklı sonuçlarla karşı karşıya kalınmıştır. 1950’li yıllardan sonra öğrenci sayısında görülen artış, ülkede ortaya çıkan öğretmen açığının değişik kaynaklardan, değişik yöntemlerle kapatılması eğilimini de beraberinde getirmiştir. Bu tarz gelişmeler öğretmenin statüsünü ve niteliğini olumsuz yönde etkilemiştir. Bu doğrultudaki uygulamalar; yedek subay öğretmen uygulaması (1960), vekil öğretmen uygulaması (1961), öğretmenlik formasyonu uygulaması (1970), mektupla öğretmen yetiştirme uygulaması (1974), hızlandırılmış programla öğretmen yetiştirme uygulaması (1975), asker öğretmenlik (1987), yükseköğretim programı mezunlarından koşul aranmaksızın öğretmen atanması (1996) ve açık öğretim yolu ile İngilizce ve Okul Öncesi öğretmen yetiştirilmesi (1999) şeklinde sıralanabilir (Akyüz, 2003; Kaya, 1984).

Günümüzde ise 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nun 43 ve 45. maddeleri ile Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı’nın 07/07/2009 tarihli ve 80 sayılı Kurul Kararı (Temmuz 2009 – 2622 sayılı Tebliğler Dergisi’nde yayınlanan) ile öğretmen atama usul ve esasları belirlenmiştir.

Bu çalışma ile profesyonel bir meslek ve özel bir eğitim gerektirmesine rağmen farklı yükseköğretim programlarından (eğitim fakülteleri ve diğer fakülteler) karşılanan öğretmen ihtiyacının branşlar bazında hangi kaynaklardan temin edildiği açıklanmaya çalışılmıştır. Bu verilerle öğretmenlik kaynakları ve istihdam politikalarının sorgulanması amaçlanmaktadır.

Öğretmen yetiştiren kurumların hesap verebilirliğinde mezunlarının sınavlarda elde ettiği puanlar önemli bir göstergedir. Bu puanlar, sınavın geçerli, yani amaca uygun ölçüm yapması durumunda, aynı zamanda mezunlarının istenen yeterliklere sahip olduğunun göstergesidir (Yüksel, 2013).

Türkiye’de öğretmen atamaları yaklaşık 15 yıldan bu yana merkezi sınav uygulaması ile gerçekleştirilmektedir. Bu uygulama çeşitli kesimlerce desteklenmekte ya da eleştirilmektedir. Alanyazın incelendiğinde bu sınava ilişkin çeşitli açılardan ele alınmış birçok çalışma görülmektedir. Sınavın içeriğine (Başkan ve Alev, 2009; Şahin, 2007), sınav kaygısına (Baştürk, 2007; Tümkaya, Aybek ve Çelik, 2007), öğretmen adaylarının sınava yönelik tutumlarına (Karaca, 2011; Özsarı, 2008), görüşlerine (Çimen ve Yılmaz, 2011; Çoban, Gündoğdu ve Zirek, 2009; Döş ve Sağır, 2012; Gündoğdu, Çimen ve Turan, 2008; Kablan ve Turan, 2006; Karataş ve Güleş, 2013; Kılıçkaya, 2009; Odabaş 2010) dair çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmaların yanı sıra üniversiteye giriş puanı, üniversite mezuniyet başarı puanı ile KPSS başarı puanı arasındaki ilişkiyi farklı değişkenlerle ele alan çalışmalar da vardır (Açıl, 2010; Atasoy, 2004; Bahar, 2006; Bahar, 2011; Ercoşkun ve Nalçacı, 2009; Ergün, 2005; Kablan, 2010; Özkan ve Pektaş, 2011; Yeşil, Korkmaz ve Kaya, 2007). Mevcut çalışmalar göstermektedir ki öğretmenlik mesleğine kaynak teşkil eden fakültelerin kıyaslamasına dair bilgiler içermemektedir. Bu sınavları destekleyenler temelde öğretmenlik yeterliklerinin gözlenebilir, tanımlanabilir ve ölçülebilir olduğunu, bu sınavların kaliteli öğretmenlerden beklenen standartlara göre hazırlanması halinde bu niteliklere sahip öğretmen adaylarının bu sınavdan başarılı olacaklarını,

böylece nitelikli kişilerin öğretmen olacağını ve bu sayede mesleğin statüsünün de artacağını savunmaktadırlar. Bununla birlikte araştırma sonuçları fakültede başarılı olan kişilerin bu sınavlarda da başarılı olduklarını göstermektedir (Yüksel, 2013). Dolayısıyla bu sınavların en azından bilgi açısından yeterli bireylerle yetersiz bireyleri ayırt edebildiği söylenebilir. Bu sonuçlar merkezi sınavdan yüksek puan alan kişilerin öğretmenlik bilgi ve becerilerinin de yeterli olduğu şeklinde yorumlanabilir. Bu bulguları destekleyen yeterli sayıda araştırma bulunmadığından bu yoruma temkinli yaklaşmak gerekmektedir (Yüksel, 2013). Bu çalışmada ikinci olarak hesap verilebilirliğin bir gereği olarak farklı kaynaklardan gelen öğretmen adaylarının (eğitim fakülteleri ve diğer fakülteler), öğretmenlik alan bilgisi testinin %50 oranında etki ettiği, KPSS P121’den elde ettikleri başarı puanları yukarıda yapılan açıklamalar doğrultusunda öğretmenlik mesleğine yönelik yeterlik ölçüsü olarak alınmış ve birbiri ile karşılaştırılarak hangi kaynaktan gelen öğretmen adaylarının daha yeterli olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Bu yolla hem öğretmenliğin özel ihtisas mesleği olduğu ve bu doğrultuda bir takım özel beceriler gerektirdiği vurgulanarak genel olarak ülkemizde oluşturulacak istihdam politikalarına bilimsel veri üretmek amaçlanmıştır.

Yöntem

Evren ve Örneklem

Araştırma, 2013 yılında düzenlenmiş olan Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS)’nda 10 branşta sınava katılan 94.625 adayın P121 puanı üzerinde yürütülmüştür. Bu çalışmada çalışma grubu evreni oluşturmaktadır. P121 olarak adlandırılan puan türünde adaylar, genel yetenek (0.15), genel kültür (0.15), eğitim bilimleri (0.20) ve öğretmenlik alan bilgisi (0.50) sorularını cevaplamaktadır. Bu puana sahip adaylara ilişkin betimsel istatistik sonuçları aşağıdaki gibidir:

Tablo 1.

Çalışma Grubunun Betimsel İstatistik Sonuçları

Alan	Branş	Eğitim Fakültesi			Diğer Fakülteler*			Genel Toplam
		Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam	
Fen ve Matematik Alanları	Fizik	699	877	1.576	2.333	2.158	4.491	6.067
	Kimya	863	684	1.547	2.386	1.018	3.404	4.951
	Biyoloji	1.066	579	1.645	3.809	1.200	5.009	6.654
	Matematik	997	1.204	2.201	6.378	5.056	11.434	13.635
Sosyal Alanlar	Tarih	903	1.134	2.037	6.397	4.925	11.322	13.359
	Coğrafya	542	701	1.243	1.549	1.913	3.462	4.705
	Türk Dili ve Edebiyatı	1.218	1.033	2.251	10.722	5.515	16.237	18.488
Yabancı Dil Alanları	İngilizce	8.933	2.668	11.601	3.379	823	4.202	15.803
	Almanca	1.918	438	2.356	434	106	540	2.896
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Alanı	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	820	542	1.362	4.153	2.552	6.705	8.067
Genel Toplam		17.959	9.860	27.819	41.540	25.266	66.806	94.625

* Fen, Edebiyat, Fen ve Edebiyat, İlahiyat Fakültesi vd.

Verilerin Toplanması ve Veri Toplama Aracı

Söz konusu veriler Milli Eğitim Bakanlığı İnsan Kaynakları Genel Müdürlüğü ile Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü'nden temin edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada elde edilen veriler üzerinde araştırmanın amacı doğrultusunda betimsel istatistikler hesaplanmış ve gruplar arası karşılaştırmalar t ve z testleri ile yapılmıştır. Çalışmanın amacı doğrultusunda branşlar bazında sınava katılan adaylar eğitim fakültesi ve diğer fakültelerden mezun olmalarına göre gruplandırılmıştır. İlk olarak, belirlenen iki grubun KPSS başarı puanları ortalamaları hesaplanmış ve farkın manidar olup olmadığı irdelenmiştir. Mevcut verilerde adayların öğretmen olarak atanıp atanmadığına dair bir bilgi bulunmamaktadır. Buradan yola çıkarak, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2013 yılı öğretmen atamalarında kontenjanlar bazında belirlenen atamaya esas asgari puanlar kullanılarak iki grubun başarı puan ortalamaları birbiri ile kıyaslanmış ve aradaki farkın anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. Bazı branşlarda sınava katılımın yüksek ancak öğretmen kontenjanının düşük tutulması atamaya esas asgari puanı geçen aday sayısının az olması sonucunu doğurmaktadır. Bu durumun geçerli olduğu branşlarda kıyaslanmanın sınırlı kaldığı gözlemlenmiştir. Bu nedenlerden dolayı bulguların yorumlanmasında branşlar bazında sınava katılan adayların genel başarı puan ortalamaları asıl belirleyici olarak kullanılmıştır.

Bulgular ve Yorum

Araştırmada 10 öğretmenlik branşı fen ve matematik (Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik), sosyal (Tarih, Coğrafya, Türk Dili ve Edebiyatı), yabancı dil (İngilizce, Almanca) ve din kültürü ve ahlak bilgisi (Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi) olmak üzere dört farklı alanda gruplandırılmıştır. Söz konusu alanlardan sınava giren 94.625 aday eğitim fakültesi yahut diğer fakültelerden (Fen Edebiyat Fakültesi vd.) mezun olmalarına göre gruplandırılmış; branş ve alanlar bazında ayrı ayrı incelenmiştir. Bununla birlikte Milli Eğitim Bakanlığı tarafından her branş için ayrı ayrı belirlenen atamaya esas asgari puanı geçme durumlarına göre de eğitim fakülteleri ile diğer fakülte mezunları kıyaslanmıştır. Karşılaştırmalarda kullanılan atamaya esas asgari puanlar Tablo 2'de verilmiştir:

Tablo 2.

Branşlara Göre Atamaya Esas Asgari Puanlar

Alan	Branş	Atamaya Esas Asgari Puan
Fen ve Matematik Alanları	Fizik	78,90
	Kimya	77,95
	Biyoloji	78,23
	Matematik	76,15
Sosyal Alanlar	Tarih	79,19
	Coğrafya	74,30
	Türk Dili ve Edebiyatı	74,86
Yabancı Dil Alanları	İngilizce	68,46
	Almanca	70,48
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Alanı	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	51,97

İlk olarak Fen ve Matematik alanlarına ilişkin betimsel istatistik sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur:

Tablo 3.

Fen ve Matematik Alanlarına Ait KPSS Betimsel İstatistik, t-Testi ve z-Testi Sonuçları

Branş	Fakülte	Sınava Katılım					Atamaya Esas Asgari Puanı Geçen					
		N	%	$\bar{X}$	t	p	N	%	z	$\bar{X}$	t	p
Fizik	Eğitim Fakültesi	1.576	25,98	59,68			127	8,06		81,71		
	Diğer Fakülteler	4.491	74,02	55,36	6.637	.000	100	2,27	10.38**	81,59	.395	.693
	Toplam	6.067	100	56,48			227	3,74		81,66		
Kimya	Eğitim Fakültesi	1.547	31,25	61,24			145	9,37		80,70		
	Diğer Fakülteler	3.404	68,75	57,04	6.550	.000	126	3,70	8.13**	80,29	1.638	.103
	Toplam	4.951	100	58,36			271	5,47		80,51		
Biyoloji	Eğitim Fakültesi	1.645	24,72	62,62			193	11,73		81,91		
	Diğer Fakülteler	5.009	75,28	58,77	7.053	.000	237	4,73	10.02**	81,31	2.337	.020
	Toplam	6.654	100	59,72			430	6,46		81,58		
Matematik	Eğitim Fakültesi	2.201	16,14	63,27			570	25,90		80,21		
	Diğer Fakülteler	11.434	83,86	61,08	4.503	.000	1.608	14,06	13.89**	79,65	4.142	.000
	Toplam	13.635	100	61,44			2.178	15,97		79,79		

* $p > 0.05$, ** $p < 0.05$

Tablo 3'ün sınava katılım başlığı altındaki ilk sütun hangi fakültelerden kaç kişinin sınava katıldığını göstermektedir. Bu kısım incelendiğinde fen ve matematik alanlarının tamamında (Fizik, Kimya, Biyoloji, Matematik) eğitim fakültesi dışındaki kaynaklardan gelen öğretmen adaylarının sayısal olarak ezici çoğunlukta olduğu görülmektedir. Bu adeta giriş bölümünde verilen araştırmalarda da bahsedilen yanlış öğretmen istihdam politikasını yansıtmaktadır. Birçok çalışmada öğretmenliğin profesyonel bir meslek ve alan olduğu vurgulanırken eğitim fakültesi dışındaki insan kaynağının bu kadar çok olması düşündürücüdür. Tablonun sınava katılım başlığı altındaki üçüncü sütunu fakültelere göre genel sınav ortalamalarını göstermektedir. Yine fen ve matematik alanlarının tamamında genel sınav puan ortalamaları eğitim fakülteleri lehine yüksektir.

Yüksel (2013) ve onun belirttiği diğer birçok araştırmacı tarafından da vurgulandığı üzere öğretmen yetiştiren kurumların hesap verebilirliğinde önemli bir unsur, mezunlarının sınavlarda elde ettiği puanlardır. Bu puanlar, sınavın geçerli, yani amaca uygun ölçüm yapması durumunda, mezunlarının istenen yeterliklere sahip olduğunun göstergesi olarak alınırsa bu sonuçlar eğitim fakültesinden mezun olan öğretmen adaylarının istenen yeterliklere daha fazla sahip olduklarını gösterir niteliktedir. Tablonun atamaya esas asgari puanı geçen başlığı altında aday sayıları ve

yüzdeleri ile sınav ortalamaları verilmiştir. Bu bölüm incelendiğinde, Matematik ve Biyoloji branşında asgari puanı geçen eğitim fakültesi çıkışlı adayların ortalamasının diğer fakülte çıkışlı adaylardan istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha yüksek olduğu gözlenmiştir. Diğer branşlarda ise istatistiksel olarak anlamlı olmasa da görece olarak eğitim fakültesi çıkışlı adayların ortalamasının diğer fakülte çıkışlı adaylardan daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte bu kısımda gerek kaynaklardan gelen öğretmen adaylarının çok farklı sayılarda olması ve gerekse asgari puanı geçen adaylara ait puan dağılımının çok sıkışık ve gergin olmasından dolayı en çok bilgi veren istatistik, asgari puanı geçen adayların yüzdeleridir. Bu yüzdeler incelendiğinde, eğitim fakültesi çıkışlı öğretmen adaylarının diğer fakülte çıkışlı adaylara oranla daha başarılı olduğu görülebilir. Eğer bu sonuçlar yine Yüksel'e (2013) göre değerlendirilirse eğitim fakültesi çıkışlı öğretmen adaylarının istenen yeterliklere diğer fakülte mezunlarına göre daha fazla sahip olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 4.

Sosyal Alanlara Ait KPSS Betimsel İstatistik, t-Testi ve z-Testi Sonuçları

Branş	Fakülte	Sınava Katılım					Atamaya Esas Asgari Puanı Geçen					
		N	%	$\bar{X}$	t	p	N	%	z	$\bar{X}$	t	p
Tarih	Eğitim Fakültesi	2.037	15,25	62,55			108	5,30		81,35		
	Diğer Fakülteler	11.322	84,75	61,47	2.619	.009	325	2,87	5.70**	81,04	1.715	.087
	Toplam	13.359	100	61,64			433	3,24		81,12		
Coğrafya	Eğitim Fakültesi	1.243	26,42	63,44			208	16,73		78,18		
	Diğer Fakülteler	3.462	73,58	62,09	2.636	.008	379	10,94	5.31**	77,51	2.671	.008
	Toplam	4.705	100	62,45			587	12,47		77,74		
Türk Dili ve Edebiyatı	Eğitim Fakültesi	2.251	12,18	60,36			328	14,57		79,15		
	Diğer Fakülteler	16.237	87,82	62,58	5.908	.000	2.276	14,01	0.72*	78,57	3.269	.001
	Toplam	18.488	100	62,31			2.604	14,08		78,64		

* p>0.05, **p<0.05

Sosyal alanlara ait KPSS betimsel istatistiklerini içeren Tablo 4 incelendiğinde, sonuçların bir önceki kısımda verilen fen ve matematik alanlarına ait sonuçlarla paralellik gösterdiği gözlenmektedir. Tıpkı fen ve matematik alanlarında olduğu gibi sosyal alanların tamamında da (Tarih, Coğrafya, Türk Dili ve Edebiyatı) eğitim fakültesi dışındaki kaynaklardan gelen öğretmen adaylarının sayısal üstünlüğü dikkati çekmektedir. Bu durum sosyal alanlarda da yanlış öğretmen istihdam politikasını yansıtmaktadır. Tablo incelendiğinde sınava katılan adayların genel ortalamaları Tarih ve Coğrafya branşlarında eğitim fakülteleri lehine yüksektir. Türk Dili ve Edebiyatı branşında ise durum tersinedir. Tabloda görülen atamaya esas asgari puanı geçen aday sayıları ve yüzdeleri ile sınav ortalamaları incelendiğinde, tüm sosyal alanlarda asgari puanı geçen eğitim fakültesi çıkışlı adayların ortalamasının diğer fakülte çıkışlı adaylardan daha yüksek olduğu gözlenmektedir. Bu farklılık Türk Dili ve Edebiyatı ve Coğrafya branşlarında istatistiksel olarak anlamlı iken Tarih

branşında anlamlı değildir. Bununla birlikte bu kısımda gerek kaynaklardan gelen öğretmen adaylarının çok farklı sayılarda olması ve gerekse asgari puanı geçen adaylara ait puan dağılımının çok sıkışık ve gergin olmasından dolayı en çok bilgi veren istatistik, asgari puanı geçen adayların yüzdeleri incelendiğinde, Türk Dili ve Edebiyatı hariç diğer tüm sosyal alan branşlarında yine eğitim fakültesi çıkışlı öğretmen adaylarının diğer fakülte çıkışlı adaylara oranla daha başarılı olduğu söylenebilir.

Tablo 5.

Yabancı Dil Alanlarına Ait KPSS Betimsel İstatistik, t-Testi ve z-Testi Sonuçları

Branş	Fakülte	Sınava Katılım					Atamaya Esas Asgari Puanı Geçen					
		N	%	$\bar{X}$	t	p	N	%	z	$\bar{X}$	t	p
İngilizce	Eğitim Fakültesi	11.601	73,41	61,98			4.109	35,42		73,53		
	Diğer Fakülteler	4.202	26,59	59,42	8.482	.000	1.446	34,41	1.17*	73,50	.246	.805
	Toplam	15.803	100	61,30			5.555	35,15		73,52		
Almanca	Eğitim Fakültesi	2.356	81,35	59,10			369	15,66		74,73		
	Diğer Fakülteler	540	18,65	59,00	.132	.895	89	16,48	0.47*	74,87	.339	.735
	Toplam	2.896	100	59,08			458	15,81		74,76		

* $p>0.05$, ** $p<0.05$

Öncelikle belirtmek gerekir ki 2013 KPSS'de Fransızca branşında istihdam edilen öğretmen sayısının çok az olması bu branşa ait verilerin incelemeye dâhil edilmemesine neden olmuştur. Tablo 5 incelendiğinde, sınava katılım sayısı ve oranlarına göre diğer iki alanın (fen ve matematik alanları ile sosyal alanlar) aksine öğretmen adaylarının çoğunun, olması gerektiği gibi, eğitim fakültesi kaynağından geldiği anlaşılmaktadır. Bu duruma bu alandaki diğer fakülte mezunlarının başka sektörlerde istihdam olanağına sahip olmalarının sebep olduğu düşünülmektedir. Bunun yanında sınava katılanların genel ortalamaları tüm yabancı dil alanlarında (diğer iki alanda da olduğu gibi) eğitim fakülteleri lehine yüksektir. Atanmaya esas asgari puanı geçen aday sayıları ve yüzdeleri ile sınav ortalamaları incelendiğinde, yabancı dil alanlarında asgari puanı geçen eğitim fakültesi çıkışlı adayların ortalamasının ve yüzdelerinin diğer fakülte çıkışlı adaylarla hemen hemen aynı olduğu söylenebilir.

Tablo 6.

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Alanına Ait KPSS Betimsel İstatistik, t-Testi ve z-Testi Sonuçları

Branş	Fakülte	Sınava Katılım					Atamaya Esas Asgari Puanı Geçen					
		N	%	$\bar{X}$	t	p	N	%	z	$\bar{X}$	t	p
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	Eğitim Fakültesi	1.362	16,88	63,27			1.240	91,04		65,93		
	Diğer Fakülteler	6.705	83,12	55,35	15.582	.000	5.132	76,54	11.98**	62,44	16.17	.000
	Toplam	8.067	100	56,68			6.372	78,99		63,12		

* p>0.05, **p<0.05

Tablo 6 incelendiğinde, sonuçların daha önce verilen fen ve matematik alanları ile sosyal alanlara ait sonuçlarla paralellik gösterdiği gözlenebilir. Bu iki alanda olduğu gibi din kültürü ve ahlak bilgisi alanında da eğitim fakültesi dışındaki kaynaklardan gelen öğretmen adaylarının sayısal üstünlüğü bulunmaktadır. Tablo incelendiğinde sınava katılanların genel ortalamaları eğitim fakülteleri lehine oldukça yüksektir. Ayrıca din kültürü ve ahlak bilgisi alanında atamaya esas asgari puanı geçen eğitim fakültesi mezunu adayların ortalamasının diğer fakülte çıkışlı adaylara oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Atamaya esas asgari puanı geçen adayların yüzdelik kıyaslamasında da durum eğitim fakültesi mezunları lehinedir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma ile (1) profesyonel bir meslek olan öğretmenlik mesleğinin istihdamının hangi kaynaklardan ve nasıl karşılandığı belirlenerek mesleğe ilişkin istihdam politikaları hakkında görüş, yorum ve öneri geliştirmek, (2) eğitimde hesap verilebilirlik ışığında (Yüksel, 2013) Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) puanları (genel başarı ve atamaya esas) adayların yeterlik ölçüsü olarak alındığında asıl görevi öğretmen yetiştirmek olan eğitim fakülteleri ile diğer fakülte mezunlarının öğretmenlik mesleğine yönelik yeterliklerini karşılaştırmak amaçlanmıştır. Bu yolla hangi kaynaktan gelen öğretmen adaylarının yeterli olduğunun tespiti ve bunun ışığında da öğretmen alımındaki kaynakların ve istihdam politikalarının sorgulanması amaçlanmıştır.

Fen ve matematik, sosyal, din kültürü ve ahlak bilgisi alanlarına ait KPSS verileri incelendiğinde, sınava giren adayların büyük çoğunluğunun eğitim fakültesi dışındaki fakültelerden gelen öğretmen adayları olduğu gözlenmektedir. Buna karşın, sınav başarı ortalama puanları dikkate alındığında eğitim fakültesi mezunu öğretmen adaylarının ortalama başarı puanları istatistiksel olarak anlamlı ölçüde daha yüksektir. Diğer fakültelerden mezun öğretmen adaylarının KPSS başarı puanlarının söz konusu üç alanda eğitim fakültesi mezunlarının ortalama puanlarının altında kaldığı gözlenmiştir. Atamaya esas asgari puanı aşan öğretmen adaylarının KPSS puanları incelendiğinde (bazıları istatistiksel olarak anlamlı olmasa da) yine eğitim fakültesi mezunları lehine bir yükselme gözlenmiştir. Fakat asgari puanı geçen adaylara ait puan dağılımının çok sıkışık ve gergin olduğu göze alınarak adayların atanma yüzdeleri incelendiğinde, birçok branşta eğitim fakültesi çıkışlı öğretmen adaylarının diğer fakülte çıkışlı adaylara oranla istatistiksel olarak anlamlı bir biçimde daha başarılı olduğu görülebilir. Eğitim fakültesi mezunlarının puanlarının yüksek olmasına bağlı olarak, atamaya hak kazanma açısından eğitim fakültesi mezunları diğer fakülte mezunlarından, daha fazla başarı elde etmiştir.

Yabancı dil alanına ait KPSS verileri incelendiğinde, diğer alanların aksine sınava giren adayların çoğunu eğitim fakültesi mezunları oluşturmaktadır. Adayların sınav başarı ortalama puanları dikkate alındığında eğitim fakültesi mezunu öğretmen adaylarının ortalama başarı puanları diğer fakülte mezunlarına göre daha yüksektir. Diğer fakültelerden mezun öğretmen adaylarının KPSS başarı puanlarının ortalamasının altında kaldığı gözlenmiştir.

Araştırma verileri ışığında eğitim fakültesi öğrencilerinin diğer fakülte mezunlarına göre özellikle fen ve matematik alanları, sosyal alanlar ve din kültürü ve ahlak bilgisi alanlarında başarılı oldukları ve daha fazla oranda atanmaya hak kazandıkları gözlenmektedir. Yine bu sonuçlar göstermektedir ki, eğitim fakültesi dışındaki kaynaklardan gelen öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin istenen yeterliklere eğitim fakültelerinden mezun olan adaylara göre manidar bir şekilde daha az sahip olmalarına rağmen İngilizce branşı hariç her branşta eğitim fakültelerine göre sayıca daha fazladır. Ayrıca bu çalışmanın sonuçları Erden (1998), Bahar (2011), Atav ve Sönmez (2013) gibi birçok araştırmanın belirttiği üzere öğretmenliğin sadece bilgi aktarmayla sınırlı olmadığını, özel ihtisas mesleği olduğunu ve bir takım özel beceriler gerektirdiğini kanıtlar niteliktedir. Atav ve Sönmez (2013)'in belirttiği gibi özellikle istihdam politikası için bilimsel veri ya da dayanaklar gereklidir. Fakat bu araştırmacılar ülkemizde böyle bir veri ya da dayanağın bulunmadığını belirtmektedir. Bu araştırmanın sonuçları istihdam politikasında kullanılabilecek bilimsel veri ya da dayanağı sağlamaktadır.

Eğer bu sonuçlar dikkate alınacak olursa; istihdam politikaları belirlenirken eğitim fakültesi mezunlarının öncelikli olarak tercih edilmesi gerekliliği ortadadır. Bununla birlikte 2012-2013 eğitim öğretim yılında Yükseköğretim Kurulu'nun eğitim fakültelerinin ortaöğretim programlarına öğrenci alınmaması kararının sağlıklı olmadığı görülmektedir. Kararın aksine bu bölümlerin güçlendirilmesi ve desteklenmesi gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bu çalışma, alan yazında birçok araştırmada belirtildiği gibi hem öğretmenlik mesleğine bakış ve istihdam politikalarının hem de Yükseköğretim Kurulu'nun almış olduğu kararın gözden geçirilmesi gerektiğini ortaya koymakta ve bu doğrultuda ihtiyaç duyulan bilimsel veriyi sunmaktadır.

Kaynakça

- Açıl, Ü. (2010). Öğretmen adaylarının akademik başarıları ile KPSS puanları arasındaki ilişkinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Mustafa Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hatay.
- Akyüz, Y. (2003). Eğitim tarihimizde günümüze kadar öğretmen yetiştirilmesi ve sağlanması ilkeleri uygulamaları. *Çağdaş Eğitim Sistemlerinde Öğretmen Yetiştirme Ulusal Sempozyumu*, 21-23 Mayıs, Sivas.
- Atasoy, B. (2004). Eğitim fakültelerinin ÖSS ve KPSS puanları yönünden karşılaştırılması. *Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu*, 83-112, Ankara.
- Atav, E. ve Sönmez, S. (2013). Öğretmen adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS)'na ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı (1)*, 01-13.
- Bahar, H. H. (2006). KPSS puanlarının akademik başarı ve cinsiyet açısından değerlendirilmesi. *Eğitim ve Bilim*, 31(140), 68-74.
- Bahar, H. H. (2011). ÖSS puanı ve lisans mezuniyet notunun KPSS 10 puanını yordama gücü. *Eğitim ve Bilim*, 36(162), 168-181.
- Başkan, Z. ve Alev, N. (2009). Kamu Personeli Seçme Sınavında çıkan soruların öğretmenlik meslek derslerine göre kapsam geçerliliği. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 29-49.
- Baştürk, R. (2007). Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan öğretmen adaylarının sınav kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(2), 163-176.
- Çimen, O. ve Yılmaz, M. (2011). Biyoloji öğretmen adaylarının KPSS ile ilgili görüşleri. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*, 4, 159-172.
- Çoban, B., Gündoğdu, C. ve Zirek, O. (2009). Beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 4(4), 244-255.
- Doğan, N. ve Şahin A. E. (2009). Öğretmen adaylarının ilköğretim okullarına atanma durumunu yordayan değişkenler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 183-199.
- Döş, İ. ve Sağır, M. (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine atanma durumuna ilişkin algıları. 7. *Ulusal Eğitim Yönetimi Kongresi*, 24-26 Mayıs 2012, Malatya.
- Eraslan, L. (2004). Öğretmenlik mesleğine girişte Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) yönteminin değerlendirilmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. 1 (1), www.insanbilimleri.com, Erişim Tarihi: Kasım 2013.
- Ercoşkun, M. H. ve Nalçacı, A. (2009). Sınıf öğretmeni adaylarının ÖSS, akademik ve KPSS başarılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(2), 479-486.
- Erden, M. (1998). Öğretmenlik mesleğine giriş. İstanbul: Alkım Yayınları.
- Ergün, M (2005). İlköğretim okulları öğretmen adaylarının KPSS'deki başarı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi (Kastamonu ili örneği). *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 13(2), 311-326.
- Gündoğdu, K., Çimen, N. ve Turan, S. (2008) Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına (KPSS) ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 35-43.
- Kablan, Z. (2010). Akademik mezuniyet ortalama puanı ile KPSS baş arı puanı arasındaki ilişki. *Uludağ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 451-470.

- Kablan, Z. ve Turan, H. (2006). Öğretmenlik mesleğine girişte kullanılan kamu personeli seçme sınavı (KPSS) hakkında öğretmen adaylarının görüşleri. *XV. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Muğla Üniversitesi, Muğla.
- Karaca, E. (2011). Öğretmen adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) yönelik tutumları. *Akademik Bakış Dergisi*, 23, 1-18.
- Karagözoğlu, G. (2009) Türkiye’de öğretmen yetiştirme uygulamalarına genel bakış. *Eğitimde Yansımalar IX: Türkiye’de Öğretmen Yetiştirmenin Çıkmazı Ulusal Sempozyumu*, 12-13 Kasım, Ankara.
- Karataş, S. ve Güleş, H. (2013). Öğretmen atamalarında esas alınan merkezi sınavın (KPSS) öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 6(1), 102-119.
- Kaya, Y.K. (1984). *İnsan Yetiştirme Düzenimiz*, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.
- Kılıçkaya, F. (2009). İngilizce öğretmen adaylarının KPSS hakkındaki görüş ve önerileri. *XVIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Odabaş, S. (2010). Öğretmen adaylarının KPSS sınavına ilişkin görüşleri (Ankara örneği). Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adapazarı.
- Özkan, R. ve Pektaş, S. (2011). Eğitim fakültesinde son sınıf öğrencilerinden mezuniyet başarı notları ile KPSS puanları arasındaki ilişki üzerine bir araştırma (Eğitim Fakültesi Örneği). *TÜBAR*. 30, 269-281.
- Özsarı, İ. (2008). Eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin KPSS merkezi sınavı odaklı gelecek kaygıları ve mesleki beklentileri. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Önal, B. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavındaki (KPSS) başarı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Uşak Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Şahin, Ç. (2007). Öğretmenlik meslek bilgisi dersleri ile kamu personeli seçme sınavı (KPSS) eğitim bilimleri testleri arasındaki başarılar arasındaki ilişkiler. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tan, H. (1989). Türk eğitiminde kalite sorunu. *M.Ü. Eğitim Bilimleri Dergisi*. 1 (1), 129-139.
- TÜBİTAK, (2005). *Vizyon 2023 teknoloji öngörü projesi, eğitim ve insan kaynakları sonuç raporu ve strateji belgesi*. 26 Ocak 2005, Ankara.
- Tümkaya, S., Aybek, B. ve Çelik, M. (2007). KPSS’ye girecek öğretmen adaylarındaki umutsuzluk ve durumluk- sürekli kaygı düzeylerini yordayıcı değişkenlerin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 7(2), 953- 974.
- Üstüner, M. (2004). Geçmişten günümüze Türk eğitim sisteminde öğretmen yetiştirme ve günümüz sorunları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5 (7), 63-82.
- Varış, F. (1978). *Eğitimde Program Geliştirme Teori ve Teknikleri*, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Yeşil, R., Korkmaz, Ö. ve Kaya, S. (2007). Eğitim fakültesindeki başarının Kamu Personeli Seçme Sınavı” ndaki başarı üzerine etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 19(2), 149-160.
- Yüksel, S. (2013). Öğretmen yetiştirmede hesap verebilirlik bağlamında KPSS sonuçlarının değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 1 (Özel Sayı), 404-420.
- 1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu (1973). <http://mevzuat.meb.gov.tr>, Erişim Tarihi: Kasım 2013.